

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. χῆνα.

1) Ὑβριστικῶς, ἡ οἰκιακὴ χῆνα, ἡ ὁποία κατὰ τὴν λαϊκὴν πίστιν εἶναι ἀλλήθωρος καὶ ἀδηφάγος Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Κατάκαλ. Τρικοκκ. Τριφύλλ. κ.ά.): "Εχ' δυὸ γκαβόχ'νις ἡ μαννιά μ' (= γικγιά μου) Γήλοφ. || Φρ. Τρώει σὰ γκαβόχ'να (ἐπὶ λαϊμάργου ἀτόμου) αὐτόθ. 2) Εἰρωνικῶς, διὰ γυναικα ἡ ὁποία στερεῖται παρατηρητικότητος ἢ ἔχει μυωπίαν Θεσσ. (Τσαγκαρ.): "Η γκαβόχ'να δὲν τοῦ 'δι κὶ κόντιψ' νὰ μπ'ρήσ' (= κουτουλήσῃ).

γκαβοχροινιά ἡ, ἐνιαχ. γκαβουχροινιά Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Ὁξύν. Σταγιῶδ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Κατάκαλ. Τρικοκκ. Τριφύλλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. χροινιά.

"Ετος ἀφορίας εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν ἢ τὴν κτηνοτροφίαν ἐνθ' ἂν: Εἶνι γκαβουχροινιά φέτου. Ψόφ'σαν τὰ πράτα 'ς τοῦ γέννου (πράτα = πρόβατα, γέννους = γέννηση) Φωτειν. Γκαβουχροινιά φέτου, ὅλ' ἀνάπουδα μᾶς ἦρθαν. Νὲ σιάρ' νὲ βρίζα νὲ κατσίκια κὶ ἀρνιά (νὲ = οὔτε, βρίζα = σίκαλις) Γήλοφ.

γκαβόψυχος ὁ, ἐνιαχ. γκαβόψ'χους Στερελλ. (Ξηρόμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. ψυχή.

"Ανθρωπος μικρόψυχος: Δὲν οὐνοματίζ' θιὸ οὐ γκαβόψ'χους.

γκαβρουγιάννης ὁ, ἐνιαχ. γκαβρουγιάν'ς "Ηπ. (Κούρεντ.)

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g a v r u g i á n i* = εἶδος ξηροῦ τυροῦ.

Τυρὸς ὁ ὁποῖος παρασκευάζεται ἀπὸ ὀρρὸν γάλακτος ἀναμειγμένον μετὰ ποσότητος ἀποβουτυρωμένου γάλακτος. Συνών. κλοτσοτύρι, μπάτζος.

γκαβτζιά ἡ, Θεσσ. (Καλλιπεύκ. Κρυόβρ. Σουκαμν.) γκαβτζα Θεσσ. (Κρυόβρ.) γκαβτζιά Θεσσ. (Σουκαμν.) γκαμπτζιά Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) γκαβγκιά Χελδρ.-Μηλιαρ., Δημ. ὀνόμ. φυτ., 108 καμπτζιά Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) γκαντζιά Θεσσ. (Κρυόβρ.) γκαγκτζιά Στερελλ. (Αἰτωλ.) γκαγκτζιά Θεσσ. (Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Δεσκάτ.) γκαγκτσιά Μακεδ. (Καταφύγ.) γκαγκτζιά Μακεδ. (Σιάτ.) γκαγκατζιά Θεσσ. (Καλλιπεύκ.) γκαγκατσιά Μακεδ. (Βελβ.) γαργιά Χελδρ.-Μηλιαρ., Δημ. ὀνόμ. φυτ., 108.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g á b j é u* = εἶδος κραταίγου.

1) Τὸ φυτὸν Ροδῆ ἢ κυνοροδῆ (*Rosa canina*) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (*Rosaceae*) Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Καλλιπεύκ. Καρυά Κρυόβρ. Σουκαμν.) Μακεδ. (Δεσκάτ. Σιάτ.): Παροιμ. "Η γκαγκτζιά κάνει τριαντάφ'λλα κ' ἡ τριανταφ'λλιὰ γκαγκτζα (ἐκ χρηστῶν γονέων γεννῶνται ἀνάξια τέκνα καὶ τὸ ἀντίθετο ἐκ πονηρῶν γονέων γεννῶνται τέκνα χρηστὰ) Δεσκάτ. Συνών. παροιμ. "Α π' ἀγκάθι βγαίνει ρόδο κὶ ἀπὸ ρόδο βγαίνει ἀγκάθι. Πβ. ἀρχ. παρὰ Πλουτάρχ. Περὶ τοῦ ἀκούειν 44e «ὥς ἂν' ἐχινόποδας καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν | φύονται μαλακῶν ἄνθεια λευκοῖων». Συνών. ἀγριορροδιά, ἀγριοτριανταφυλλιά 1.

2) Τὸ φυτὸν Κράταιγος ἡ μονόγυνος (*Crataegus monogyna*) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (*Rosaceae*) Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Καλλιπεύκ. Σουκαμν.) Συνών. γλογκιά.

"Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γκαβτζιές Θεσσ. Γκαμπτζιά Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) Γκαγκτζιά "Ηπ. ("Αγναντ.)

γκάβτζο τό, Θεσσ. (Γερακάρ. Κρυόβρ.) κάμπζου Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) Μακεδ. (Τρικοκκ.) γκαγκτζου Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γκαβτζιά. "Ο καρπὸς τῆς ἀγριοτριανταφυλλιάς Θεσσ. (Γερακάρ. Κακοπλεύρ. Κρυόβρ. Μαυρέλ. Σουκαμν. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Τρικοκκ. κ.ά.): Τὰ γκαγκτζα τὰ τρώει τὰ π'λλιὰ Γήλοφ. Ὑπάρχουν τὰ γλυκὰ γκαγκτζα καὶ τ' ἄλλα τὰ ξινόγκαγκτζα. Τὰ ξινόγκαγκτζα τὰ τρώει αὐτόθ.

γκάβω Χίος (Πισπιλ.) γάφτω Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) γάφνω Κρήτ. (Σφακ.) γάβω Κρήτ. (Ἀμάρ. Μάλλ. κ.ά.) — Γ. Μαθιουδ., Λουλούδα, 4 γκάβου Σκυρ. γκάβγω Ἰκαρ. Κάρπ. Κασ. Λέρ. γάβγω Θήρ. Κρήτ. (Κίσ. Κριτσ. Νεάπ. Ραμν. Σέλιν. Σέμπρον. Σητ. Σφακ. Χαν. κ.ά.) Κῶς Σέριφ. γκάβγω Κῶς Λέρ. γκάφτω Ἰκαρ. Λέρ. γάφτω Θήρ. Κρήτ. Κῶς Σέριφ. γκάφω Χίος γάω Κρήτ. (Σέλιν. κ.ά.) κάβγω Κρήτ. κάπτω Λέρ. Ἀόρ. ἤγκαφα Ἀμοργ. Δωδεκάν. Ἰκαρ. Λειψ. Χίος (Λιθ. κ.ά.) ἤγαφα Α. Κρήτ. Ἀνάφ. Ἀντικύθ. Θήρ. Κῶς Σέριφ. ἤγκαφα Ἀμοργ. Ἰκαρ. Σχιν. ἤγκαφα Κῶς ἔκαφα Ἰκαρ. Λέρ. ἤγκαφα Φοῦρν. ἤγκαφα Ἰκαρ. ἤγκαφα Κίμωλ.

Τὸ ἀρχ. ρ. κάπτω μετασχηματισθὲν κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς -άβω (-άφτω, -άβγω) ρήματα διὰ τὸν ὅμοιον ἀόριστον ἔγκαφα, ἤγκαφα < ἔκαμα δι' ἀποβολῆς τοῦ μ πρὸ τοῦ ψ καὶ ἀναπτύξεως ἀλόγου ἐρρίνου παρὰ τὸ κ. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 1, 161 2, 328. Φ. Κουκουλέ, ἐν Ἀθηνᾶ 49 (1939), 108. I. Kalitsunakis, Mittel und Neugriech. Erklär. bei Eustathius, 73-74. "Ο ἀόρ. ἤγκωσα ἐκ συμφύρ. πρὸς τὸ κόβω.

1) Κάμπτω, παρακάμπτω γωνίαν δρόμου ἢ κορυφὴν λόφου ἢ ἄκρην ἀκρωτηρίου κ.τ.τ. καὶ οὕτω γίνομαι ἀφανὴς Ἀμοργ. Ἀνάφ. Θήρ. Ἰκαρ. Κάρπ. Κασ. Κῶς Λέρ. Σκυρ. Χίος (Λιθ. κ.ά.): "Ηγκαφε τὸ δρόμο Ἀμοργ. Νά τον! Τώρα γκάβγει τὸ σοκάκι Κῶς Ἡγαφε ἡ πέρδικα Σέριφ. Ἐγκαφε τὴ διασφαῖ τσαι δὲ φαίνεται (διασφαῖ = σχισμὴ βράχων) Σκυρ. Ἐγκαφε τώρα ὁ λαγός, ποῦ νὰ τὸν προφτάσῃ τὸ λαγωνικό! αὐτόθ. Ἀπέσω ἔγκαφεν (ἐπροχώρησε πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, μεσογειότερον) Χίος. Ἐκάφασιν πῖς' τὰς ράχας Ἰκαρ. Συνών. ἀπογογρίζω Α1, ἀποκολώνω (Π) 2, γέρνω 4β, διασελῶ, καβαντζάρω, σκορέρνω, στρίβω. β) Ἐπὶ ἡλίου ἢ σκότους, κλίνω πρὸς τὴν δύσιν ἢ τὴν ἀνατολὴν Ἰκαρ. Κρήτ. Κῶς: "Ηγκαφεν ὁ ἥλιος Ἰκαρ. Ἡγκαφεν ἡ νύχτα (παρῆλθεν ἡ νύκτα, ξημερώνει) Κῶς || Ἀσμ.

Τραοῦδα, Καφαλάκι μου, μαζί νὰ τραουδοῦμε κὶ ὥσπου νὰ νγάφῃ ἡ νυχτιά, τὰ πάθη μας νὰ ποῦμε Κῶς. Συνών. γέρνω Β2.

2) Στρέφω, ἐπιστρέφω Κρήτ. Κῶς: Ἀσμ.

"Ο κάθε εἰς τὸ δόπο δου, 'ς τὸ μέρος του νὰ γάφῃ Κρήτ.

Καθίζει γράφει μιὰ γραφὴ καὶ τοῦ Χατζῆ τὴ βέβει

— Γάψε, Χατζῆ 'ς τὸ δόπο σου, μὰ 'πά δουλειὰ δὲν ἔχεις αὐτόθ.

"Σ τὸν πέλεμον ἠπήγαμε κ' ἠνγάφαμεν ἀνδάμα

κ' ἠμάθαμεν εἰνδα λοῆς τὸ σκότωμα 'ναι πρᾶμα

Κῶς. 3) Φεύγω, ἀναχωρῶ Ἀντικύθ. Θήρ. Ἰκαρ. Κρήτ. (Ἀμάρ. Κίσ. Κριτσ. Σέλιν. Σέμπρον. Σητ. Σφακ. κ.ά.) — Γ. Μαθιουδ., Λουλούδα, 4: "Εγαφε, βρέ, ὁ σῦδεκνός σας;— "Οι, ταχιά θὰ γάφῃ Σέλιν. Γῆ φάε, γῆ γάφε Σφακ. Ἐνα σφακιανὸ καῖκι ἔγαφεν ἀποπά' 'ς τὸ καλὸ καταβόδιο αὐτόθ. Ἰσαμε

